

Рейтингди жана сапатты аккредиттөө агенттиги

МЕТОДОЛОГИЯЛЫК КОЛДОНМО

**Программалык аккредитациядан өтүү боюнча
жогорку жана орто кесиптик билим берүү
уюмдары үчүн**

*Аккредитация өтүүчү билим берүү уюмдарына минималдуу
талаптар*

Бишкек шаары, 2022-жыл

Рейтингди жана сапатты аккредиттөө агенттигинин Эксперттик кеңеши тарабынан сунушталган

Методикалык колдонмо: Программалык аккредитациядан өтүү боюнча жогорку жана орто кесиптик билим берүү уюмдары үчүн – Бишкек, 2022. – 22 б.

Бул стандарттар Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана кесиптик жогорку билим берүүнүн аккредитациядан өтүүчү билим берүү уюмдарына карата минималдуу талаптарга (Кыргыз Республикасынын 2015-жылдын 29-сентябрындагы № 670 Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн “Билим берүү системасында көз карандысыз аккредитациялоо жөнүндө актыларды бекитүү жөнүндө” токтомуна, (2016-жылдын 4-октябрындагы № 525, 2017-жылдын 11-декабрындагы № 799, 2020-жылдын 22-январындагы № 18 токтомдорунун редакцияларына ылайык)) ылайык иштелип чыккан жана статусуна, уюштуруу-укуктук формасына, ведомстволук баш ийүүсүнө жана менчигинин түрүнө карабастан башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүү уюмдарын программалык аккредитациялоонун жол-жоболорун даярдоо жана өткөрүү үчүн талаптарды аныктайт.

МАЗМУНУ

Аббревиатуралардын тизмеси.....	4
Глоссарий.....	5
Киришүү.....	6
1. Колдонуу чөйрөсү.....	7
2. Базалык билим берүү программаларын программалык аккредитациялоонун тартиби.....	8
3. Программалык аккредитациясынын стандарттары.....	15

РСАА- Рейтингди жана сапатты аккредиттөө агенттиги

УАК - Улуттук аккредитациялоо кеңеши

НББП- негизги билим берүү программасы

ББУ-билим берүү уюму

ОН - окутуунун натыйжалары

КР ББИМ– Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги

Глоссарий:

Бул стандарттарда төмөнкү түшүнүктөр колдонулат:

- **академиялык репутация** - бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун натыйжалары, профессордук-окутуучулук курамдын илимий жетишкендиктери жана билим берүү уюмунун академиялык ресурстары менен аныкталуучу көрсөтүлүүчү билим берүү кызматтарынын сапатынын деңгээлин коомдук аң-сезимде жана кесиптик коомчулукта кабыл алуу;
- **кызыкдар тараптар** - мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, окуучулар (студенттер), алардын ата-энелери, билим берүү уюму, иш берүүчүлөр, жогорку сапаттагы билимге кызыкдар социалдык өнөктөштөр;
- билим берүү уюмунун миссиясы** - билим берүү уюмунун статусун, ишинин принциптерин, билдирүүлөрүн жана ниеттерин аныктоочу негизги максат, анын өз потенциалына объективдүү баа берүүдөн келип чыккан негизги стратегиялык максаттардын жыйындысы;
- **билим берүү максаттары** - бүтүрүүчүлөрдө тиешелүү адистик (кесип) боюнча ийгиликтүү иш жүргүзүү үчүн жетиштүү кесиптик компетенцияларды өнүктүрүү үчүн билим берүү уюму жетишүүгө тийиш болгон максаттар;
- билим берүүнүн сапатын башкаруунун документтештирилген системасы** - билим берүү уюмунун билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу саясатын ишке ашырууга байланышкан пландарды, процесстерди, аракеттерди жана натыйжаларды документтештирүүгө мүмкүндүк берүүчү система;
- окутуунун натыйжалары** - бул окуучунун (окуучунун) окуу процессин аяктагандан кийин ээ боло турган билими, көндүмдөрү жана компетенциялары;
- программаларды аккредитациялоо** – алардын тийиштүү мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынан төмөн эмес белгиленген талаптарга жана критерийлерге ылайык келүүсүн таануу максатында билим берүү программаларынын сапат деңгээлин баалоо жол-жобосу.

Киришүү

Программаны аккредитациялоодон өтүү боюнча билим берүү уюмуна (мындан ары - ББУ) ушул Колдонмо программанын аккредитациясынан өтүү тартибин сүрөттөйт жана билим берүү уюму көз карандысыз аккредитациялык агенттикте программаларды аккредитациялоо үчүн колдоно ала турган усулдук сунуштарды камтыйт.

Усулдук колдонмо жогорку жана кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү уюмдары үчүн программалык аккредитациялоонун этаптарын жана эрежелерин, жол-жоболорун аныктайт, алар статусуна, уюштуруу-укуктук формасына, ведомстволук баш ийүүсүнө жана менчигинин түрүнө карабастан билим берүү уюмдарын программалык аккредитациялоодон өтүүдө колдонулат.

Программаны аккредитациялоо – бул жеке билим берүү программасынын (ББП) же бир нече ББПнын сапаттык деңгээлин жана аны иштеп чыгууну баалоо жана аныктоо. Программаны аккредитациялоодо ББП талдоо мамлекеттик билим берүү стандарттардын (мындан ары - МББС), ыйгарым укуктуу органдын лицензиялык талаптарына, ББ адистерди даярдаган тармактын кесиптик стандарттарына, Улуттук квалификациялык алкактын (мындан ары - ББК) квалификациялык деңгээлдерине жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген аккредиттелген программаларга минималдуу талаптар шайкештигине ылайык баа берилет .

Программаны аккредитациялоо жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдары үчүн милдеттүү болуп саналат.

Программалык аккредитация институттук аккредитация менен бир убакта жүргүзүлүшү мүмкүн.

Программанын аккредитациясынын максаттары:

- билим берүүнүн сапатын камсыз кылуунун сакталышын камсыз кылуу;

- аккредиттелген программанын статусун алуу жөнүндө керектөөчүлөргө маалымдоо;
- коомдук уюмдардын билим берүү программаларынын сапатын баалоонун натыйжалары жөнүндө коомго маалымат берүү;
- иш берүүчүлөр жана коом тарабынан аккредиттелген билим берүү программасына ишенимди бекемдейт;
- дүйнөлүк билим берүү мейкиндигинде Кыргыз Республикасынын билим берүү программасын жана алынган квалификациясын таанууга көмөк көрсөтөт;
- билим берүү уюмунун түзүмдүк бөлүмдөрүнүн ишин андан ары өркүндөтүүгө түрткү берүү.

Билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары негизги кесиптик билим берүү программасын илимди, маданиятты, экономиканы, техниканы жана социалдык чөйрөнү өнүктүрүүдөгү болуп жаткан өзгөрүүлөрдү эске алуу менен 5 жылда бир жолудан кем эмес, ошондой эле билим берүүнүн сапатынын кепилдиктерин камсыз кылуу боюнча сунуштар.

Программалык аккредитациядан өтүү үчүн жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарына минималдуу талаптардын стандарттарын белгилейт. Бул стандарттар билим берүү уюмдары тарабынан алардын ишмердүүлүгүнө жана билим берүүнүн сапатына ички баа берүү үчүн, ошондой эле тиешелүү ички ченемдик документтерди иштеп чыгууда да колдонулушу мүмкүн.

1. Колдонуу чөйрөсү

Бул стандарттар негизги билим берүү программаларын ишке ашырууга жана программалык аккредитацияга карата талаптарды аныктайт.

1.1 Бул стандарттар статусуна, уюштуруучулук-укуктук формасына, ведомстволук баш ийүүсүнө жана менчигинин түрүнө карабастан билим берүү

уюмдарынын негизги билим берүү программаларын программалык аккредитациялоо процедурасын жүргүзүүдө колдонулат.

1.2 Бул стандарттар билим берүү уюмдары тарабынан негизги билим берүү программаларын ишке ашырууда жана билим берүүнүн сапатын камсыз кылууда, ошондой эле тиешелүү ички ченемдик документтерди иштеп чыгууда алардын ички ишмердигин баалоо үчүн да колдонулушу мүмкүн.

2. Базалык билим берүү программаларын программалык аккредитациялоонун тартиби

2.1. Программаны аккредитациялоо процедурасы төмөнкү этаптардан турат:

- билим берүү уюму тарабынан программаны аккредитациялоого өтүнмө укук жана уруксат берүүчү документтердин көчүрмөлөрү тиркелгенде;
- билим берүү уюмунун арызын РСАА тарабынан кароо;
- программаны аккредитациялоо жөнүндө РСАА дин чечимин кабыл алуу;
- агенттик менен билим берүү уюмунун ортосунда билим берүү программаларын аккредитациялоо жөнүндө келишим түзүү;
- билим берүү уюмуна келгенге чейин программаны аккредитациялоонун жол-жоболору боюнча Агенттиктин ички жана тышкы эксперттери үчүн тренингдерди жана консультацияларды уюштуруу;
- программаны аккредитациялоого даярдоодо билим берүү уюму ААКР тарабынан белгиленген талаптарга ылайык өзүн-өзү баалоо отчетун даярдайт. Өзүн-өзү баалоо боюнча отчет Агенттикке электрондук түрдө жана кагаз жүзүндө 1 нускада жөнөтүлөт.

2.2. Билим берүү уюмунун негизги билим берүү программалары боюнча өзүн-өзү баалоо отчетун талдоонун негизинде РСАА төмөнкүлөргө укуктуу:

- өзүн-өзү баалоо материалдарын тактоо зарылчылыгы жөнүндө чечим кабыл алат;
- ведомствонун тышкы эксперттик комиссиясынын ишине тышкы эксперттик баа берүүнү жүргүзүү;
- өзүн-өзү баалоо боюнча отчет бул стандарттардын критерийлерине ылайык келбегендигине байланыштуу аккредитациялоо мөөнөтүн жылдыруу.

Документтерди кароого кабыл алуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда 5 жумушчу күндүн ичинде аккредитацияланган билим берүү уюмуна жана программасына сырттан баа берүү жөнүндө буйрук чыгарылат.

Тышкы баа берүүнүн максаты – студенттердин жана кызыкдар тараптардын кызыкчылыктарын эске алуу менен аккредиттелген билим берүү уюмунун ишмердүүлүгү жана программаларды ишке ашыруу шарттары боюнча объективдүү чечимдерди кабыл алуу.

Аккредитациялоону улантууда РСАА тышкы эксперттик комиссияны түзөт, ал билим берүү уюмун программалык аккредитациялоону жүргүзүү үчүн Агенттиктин директору тарабынан бекитилет. Анын мүчөлөрүнүн курамына академиялык коомчулуктун өкүлдөрү, негизги билим берүү программасынын профили боюнча адистер, иш берүүчүлөр, зарыл болгон учурда чет өлкөлүк эксперттер кирет.

Агенттик билим берүү уюму менен программаны аккредитациялоонун мөөнөттөрүн жана тышкы эксперттик комиссиянын иш сапарынын программасын макулдашат.

1-2 негизги билим берүү программаларын аккредитациялоодо эксперттик комиссиянын иш сапарынын узактыгы 2-3 күндү түзөт, эгерде аккредитацияга берилген программалардын саны көбөйсө, эксперттик комиссиянын иш сапарынын программасы көбөйүшү мүмкүн. Иш сапардын жүрүшүндө билим берүү уюму Кызмат көрсөтүү келишимине ылайык тышкы эксперттик комиссиянын иштеши үчүн шарттарды түзөт. Эксперттик комиссия иш сапарынын жүрүшүндө билим берүү программасынын мазмуну

үчүн документтерди жана зарыл материалдарды жана билим берүү программасынын билим сапатын жогорулатуу куралдарын изилдейт.

Билим берүү программасынын негизги негизги документтери төмөнкүлөр болушу мүмкүн:

- Билим берүү программасынын миссиясы, пландары, билим берүү программасынын максаттары жана окуу натыйжалары (такталган жана бекитилген билим берүү программасынын бүтүрүүчүсүнүн компетенцияларынын тизмеси (матрицасы));
- Саясат (жетекчилердин жана аткаруучулардын ролун жана жоопкерчилигин көрсөткөн жоболор, жол-жоболор, нускамалар);
- Окуу натыйжаларын (ОН) башкаруу процедуралары, ОН отчеттору жана пландары;
- Негизги жана көмөкчү процесстер, отчеттор жана пландар;
- Процессти жакшыртуунун натыйжалары (Педагогикалык Кенештин чечимдери, жакшыртуу пландары, практикалык натыйжалар, ийгиликтүү мисалдар)
- Программаны кайра кароонун натыйжалары (жаңы жана жаңыртылган программалар)
- Жумушка кабыл алуу, кабыл алуу, окууну бүтүрүү, ишке орношуу жөнүндө маалымат (5 жылдан жогору көрсөткүчтөр, сайттагы өзгөрүүлөрдүн жыйынтыктары жөнүндө маалымат);
- модулдар, билим берүү программалары, мугалимдер, билим берүү кызматтары (кабыл алынган чаралар, чечимдер, жаңы курстар, тандоо курстары) боюнча студенттердин пикирлери;
Мугалимдердин, иш берүүчүлөрдүн пикирлери/ практика боюнча пикирлер (Протоколдор, баяндамалар, катышуучулардын тизмеси, күн тартиби, кабыл алынган чаралар, чечимдер);

- Даттануулар – тергөө отчеттору, көрүлгөн аракеттер, пикир;
- Баалоо жана бүтүрүү (баалоонун жол-жоболору жана эрежелери, студенттердин окуу натыйжалары, бүтүрүүчүлөрдүн окуу натыйжалары, сын-пикирлер, даттануулар, даттануулар ж.б.)
- Мониторинг жана баалоо: корутундулар жана сунуштар, жакшыртуу чаралары менен программаларды жана кызматтарды өз алдынча баалоо;
- Жарым жылдык/жылдык отчет (5 жыл үчүн жыл боюнча)

2.3. Агенттик:

- эксперттик комиссиянын ар бир мүчөсү үчүн өзүн өзү баалоо корутундусунун электрондук жана кагаз версиясын көрсөтөт;

- тышкы эксперттик комиссиянын мүчөлөрүн керектүү оргтехника менен камсыздайт;

- билим берүү уюму менен бирдикте инфраструктураны жана башка тиешелүү материалдык-билим берүү ресурстарын текшерүүнү, жолугушууларды, анкеталарды, интервьюларды жана Визит программасына ылайык иштин башка түрлөрүн уюштурат;

- суралган маалыматтарды берет;

- тышкы эксперттик комиссиянын ишин фото жана видео тасмага тартууну уюштурат;

- РСАА Аккредитациялоо кеңешинин отурумуна билим берүү уюмунун кыскача баяндамасын жана тышкы эксперттик комиссиянын иш сапарынын жүрүшү жөнүндө маалыматты камтыган видеотасманы даярдайт.

2.4 Эксперттик комиссия:

Иш сапардын аягында тышкы эксперттик комиссия негизги билим берүү программаларын баалоо боюнча отчетту жана анын иш сапарынын жүрүшү жөнүндө презентацияны даярдайт. Отчетто иш сапардын сыпаттамасы, РСАА стандарттарынын критерийлери боюнча негизги билим берүү программаларынын ылайыктуулугуна кыскача баа берүү, билим берүү уюмунун ишмердүүлүгүн жакшыртуу жана билим берүүнүн сапатын кепилдөө боюнча сунуштары, Аккредитациялык кеңешке сунуштар

камтылган. Комиссиянын корутундусу, анын ичинде рекомендациялар Эксперттик комиссиянын мүчөлөрү тарабынан коллегиялдуу түрдө иштелип чыгат.

Аккредитациялык кеңешке сунуштамалар негизги билим берүү программасынын абалы жана аккредитациялоонун сунушталган мөөнөтү жөнүндө маалыматты камтууга тийиш.

Аккредитациялык кеңеш тарабынан программаны аккредитациялоо жөнүндө чечимди кабыл алуу үчүн негиз болуп негизги билим берүү программаларын баалоо боюнча эксперттик комиссиянын отчету жана билим берүү уюмунун негизги билим берүү программаларын өз алдынча баалоо жөнүндө отчет саналат.

Тышкы эксперттик комиссиянын төрагасы билим берүү уюмуна баруунун жыйынтыктары жөнүндө отчетту Аккредитациялык кеңешке берет. Төраганын келбей калышынын объективдүү себеби болгон учурда РСАА нин директору тышкы эксперттик комиссиянын мүчөсүн Аккредитациялоо кеңешинин жыйналышында баяндама менен баяндама жасоо үчүн дайындайт. Тышкы эксперттик комиссиянын төрагасын алмаштыруу РСАА нин директорунун буйругу менен таризделет.

2.5. Аккредитациялык кеңеш:

РСАА Аккредитациялоо кеңешинин өзгөчө компетенциясына төмөнкүлөр кирет: билим берүү уюмунун негизги билим берүү программасын аккредитациялоо же аккредитациялоодон баш тартуу жөнүндө чечимдерди кабыл алуу. Аккредитациялык кеңештин курамы анын иши жөнүндө жобого ылайык аныкталат. Жыйын кворум болсо өткөрүлөт. Аккредитациялык кеңеш тышкы эксперттик комиссиянын сунуштарына ылайык келбеген жүйөлүү чечимди кабыл алууга укуктуу.

Аккредитациялык кеңеш төмөнкүдөй чечимдерди кабыл алат:

- аккредитация:

- 1 жылга – эгерде критерийлер жалпысынан аткарылса, бирок олуттуу кемчиликтер жана жакшыртуу үчүн мүмкүнчүлүктөр болсо;
- 3 жылга – жалпысынан оң натыйжалар менен, бирок анча-мынча кемчиликтери жана жакшыртуу мүмкүнчүлүктөрү менен;
- 5 жылга – жалпы оң натыйжалар менен;
- аккредитацияланган жок.

Негизги билим берүү программасынын 5 жылдык мөөнөткө аккредитациялоо мөөнөтү аяктагандан кийин жана негизги билим берүү программасына аккредитациялык мониторинг ийгиликтүү аяктагандан кийин уюм кайра аккредитациялоо үчүн арыз берүүгө укуктуу.

Агенттик чечимдин жыйынтыгы менен расмий катты жана негизги билим берүү программаларын программалык аккредитациядан өткөндүгү жөнүндө сертификатты, ага РСАА нин директору кол койгон билим берүү уюмуна жөнөтөт, андан кийин окуу жайды аккредитациялоо жөнүндө чечим жөнөтүлөт. Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине жана РСАА сайтына жайгаштырылган. Тышкы эксперттик комиссиянын корутундусу да сайтка жайгаштырылган.

Негизги билим берүү программасын аккредитациялоо жөнүндө күбөлүк алгандан кийин билим берүү уюму өзүнүн веб-сайтында өзүн өзү баалоо отчетун жарыялайт. Эгерде Аккредитациялык кеңеш терс чечим кабыл алса, Агенттик билим берүү уюмуна анын корутундусу менен кат жөнөтөт.

Билим берүү уюму Кызмат көрсөтүү келишимине жана Апелляцияларды жана даттанууларды кароо комиссиясы жөнүндө жобого ылайык белгиленген тартипте Агенттикке Аккредитациялоо кеңешинин чечимине даттануу жөнөтө алат. Тышкы эксперттик комиссиянын жана Агенттиктин өкүлдөрүнүн компетенциясына шек жаралган же тышкы

эксперттик комиссиянын мүчөлөрү тарабынан одоно бузуулар аныкталган учурда билим берүү уюму РСАА ге даттануу жөнөтө алат.

2.6. Кийинки процедуралар:

Аккредитациялык кеңеш РСАА нин оң чечимин кабыл алган учурда билим берүү уюму РСАА га тышкы эксперттик комиссиянын көрсөтүлгөн сунуштарынын чегинде сапатты жакшыртуу жана жакшыртуу боюнча иш-чаралардын планын берет, ага жетекчи кол коет жана жетекчи тарабынан күбөлөндүрүлөт. мөөр басат, ошондой эле РСАА менен Тейлөө келишимин түзөт. Келишим жана План аккредитациядан кийинки мониторинг жүргүзүү үчүн негиз болуп саналат.

Билим берүү уюмдарына/билим берүү программаларына аккредитациядан кийинки мониторинг жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө жобого ылайык, программалык аккредитациядан өткөн билим берүү уюму даярдалган Планга ылайык аралык отчетторду түзүүгө милдеттүү. Аралык отчеттор Агенттикке мониторинг жүргүзүүнүн күтүлгөн датасына чейин жөнөтүлөт. Билим берүү уюму аккредитациядан кийинки мөөнөттү бүтүрө албаган же ал Аккредитациялоо кеңешинин сунуштарын аткарбаган учурда, Агенттик төмөнкүлөргө укуктуу:

- негизги билим берүү программасынын аккредитациялык статусун убактылуу токтото турууга;
- билим берүү уюмунун негизги билим берүү программасын аккредитациялоону жокко чыгарууга, бул аккредитациянын мурда жетишилген бардык натыйжаларын жокко чыгарууга алып келиши мүмкүн.

Билим берүү уюму РСАА менен Кызмат көрсөтүү жөнүндө келишимге кол койбогондо аккредитациядан кийинки мониторинг жүргүзүүдөн баш тарткан учурда, сунуштарга ылайык РСАА нин

Аккредитациялоо кеңеши аккредитациялоонун статусун токтотуу жана жокко чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алууга укуктуу.

Аккредитация мөөнөтүнөн мурда токтотулган жана жокко чыгарылган учурда билим берүү уюму негизги билим берүү программасын аккредитациялоону жокко чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынган күндөн тартып бир жылдын ичинде РСААне аккредитациялоо жөнүндө арыз берүүгө укугу жок.

3. Программалык аккредитациясынын стандарттары

Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу анын максаттары жана өнүктүрүү планы менен аныкталат. Билим берүү программасын ишке ашыруу Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү мыйзамдарына, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик билим берүү стандарттарына толук ылайык келүүгө тийиш.

Бул стандарттын көрсөткүчтөрүнө ылайык, талдоо жүргүзүлөт:

- Негизги билим берүү программаларды (НББП) өнүктүрүүнүн учурдагы планы жана аны ишке ашыруу, НББП ды тышкы мезгилдик баалоону талдоо, негизги билим берүү программасынын колдо болгон ресурстарын талдоо жана НББП ды өнүктүрүү планын ишке ашырууга багытталган иш-чараларды ресурс менен камсыз кылуу жана уюштуруу механизм, талдоо ички жана тышкы чөйрөнү, билим берүү кызматтарынын рыногун жана ушул НББП профилин өнүктүрүү үчүн эмгек рыногун;
- негизги билим берүү программасын изилдөөдө билим берүү уюмун ишке ашыруу үчүн арналган билим берүү уюмунун маалыматтык ресурстарына, материалдык-техникалык базасына экспертиза жүргүзүлөт;

- коллегиялдуу башкаруу органдарынын, бөлүмдөрдүн жыйналыштарынын протоколдору, билим берүү уюмунун жетекчисинин буйруктары, башкаруу документтери изилденет;
- уюмдун жогорку жетекчилигинин кесиптик квалификациясына ылайык келүүсүнө жана кызматтык милдеттердин бөлүштүрүлүшүнө экспертиза жана талдоо жүргүзүлөт;
- сурамжылоо профессордук-окутуучулук курамды, кызматкерлерди, студенттерди, иш берүүчүлөрдү жана башка кызыкдар жактарды сурамжылоо, сурамжылоо жолу менен жүргүзүлөт;

3.1 Стандарт "Билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу саясатына минималдуу талаптар"

Билим берүү уюму илимий же педагогикалык кеңеш тарабынан бекитилип, билим берүү уюмунун веб-сайтында жарыяланган билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу боюнча саясатка ээ болууга тийиш, анда миссия, стратегиялык жана учурдагы пландар, билим берүүнүн максаттары, окутуунун натыйжалары, сапаты камтылган. башкаруу системасы.

Билим берүү уюмдарында билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу саясатынын критерийлери:

1-критерий. Билим берүү уюмунун так формулировкаланган жана кабыл алынган миссиясынын болушу, анын негизинде иштелип чыккан жана кызыкдар тараптардын керектөөлөрүн канааттандырган бекитилген стратегиялык жана учурдагы пландар. Билим берүү уюмунун миссиясынын негизинде иштелип чыккан жана кабыл алынган билим берүү максаттарынын жана күтүлгөн окутуунун натыйжаларынын болушу;

2-критерий. Стратегиялык жана учурдагы пландардын, билим берүү максаттарынын, окутуунун натыйжаларынын аткарылышына жыл сайын

мониторинг жүргүзүү, ишке ашыруунун натыйжаларын талдоо жана тиешелүү түзөтүүлөрдү киргизүү;

3-критерий. Билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу системасын ишке ашырууга, контролдоого жана кайра карап чыгууга билим берүү уюмунун жетекчилигинин, кызматкерлеринин, студенттеринин (студенттеринин) жана кызыкдар тараптардын катышуусу;

4-критерий. Билим берүүнүн сапатын башкаруунун документтештирилген системасын колдонуу менен билим берүүнүн сапатын камсыздоо системасын ишке ашыруу;

5-критерий. Билим берүүнүн сапатын башкаруунун документтештирилген системасын колдонуу менен сапатты камсыздоо системасын ишке ашыруу үчүн жооптуу билим берүү уюмунун жооптуу адамдарынын (кызматтарынын) болушу;

6-критерий. Билим берүү уюмунун веб-сайтында жарыяланган жана бардык кызыкдар тараптар үчүн жеткиликтүү болгон миссиянын, стратегиялык жана учурдагы пландардын, билим берүүнүн максаттарынын, окутуунун натыйжаларынын жана сапатты башкаруу системасынын болушу.

Орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдары ушул Минималдуу талаптардын 3.1-пунктунда каралган критерийлерден тышкары өздөрүнүн академиялык репутациясын жогорулатуу жана академиялык эркиндикти камсыз кылуу боюнча чараларды көрүшөт.

3.2 Стандарт “Билим берүү программаларын иштеп чыгууга, бекитүүгө, мониторинг жүргүзүүгө жана мезгилдүү баалоого минималдуу талаптар”

Билим берүү уюмунун билим берүү программаларын иштеп чыгуу жана бекитүү жол-жоболору болууга тийиш. Түзүлгөн билим берүү

программаларынын мазмуну билим берүү уюмунун миссиясына, билим берүү максаттарына, мамлекеттик билим берүү стандарттарына, окуучулардын (студенттердин) жана башка кызыкдар тараптардын керектөөлөрүнө ылайык келүүгө тийиш. Билим берүү программасын аяктоонун натыйжасында алынган квалификациялар так аныкталып, кызыкдар тараптарга түшүндүрүлүшү керек.

Билим берүү уюму билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүүгө жана мезгил-мезгили менен (жылына бир жолу) иш берүүчүлөрдү тартуу менен баалоону жүргүзүүгө, алардын максаттарына жетүүнү жана студенттердин жана башка кызыкдар тараптардын керектөөлөрүн канааттандырышын камсыз кылууга жана тастыктоого милдеттүү.

Билим берүү уюмдарында билим берүү программаларын иштеп чыгуу, бекитүү, мониторинг жүргүзүү жана мезгил-мезгили менен баалоо критерийлери:

1-критерий. Билим берүү уюмунун миссиясына шайкеш келген жана мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына жооп берген билим берүү программасынын так формулировкаланган билим берүү максатынын болушу;

2-критерий. Кесиптик, өндүрүштүк жана тейлөөчү уюмдардын өкүлдөрүнүн катышуусу менен иштелип чыккан, эмгек рыногун чагылдырган жана билим берүү программасынын максаттарына туура келген жана универсалдуу жана профессионалдык мааниде формулировкаланган окутуунун күтүлгөн натыйжаларынын болушу;

3-критерий. Мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык келген билим берүү программасы боюнча так аныкталган окуу жүктөмүнүн болушу;

4-критерий. Билим берүү программасын өркүндөтүү максатында угуучулардын (студенттердин) жана иш берүүчүлөрдүн күтүүлөрүнө, керектөөлөрүнө жана канааттандырылышына мезгил-мезгили менен (жылына бир жолу) баа берүү;

5-критерий. Билим берүү программасы боюнча окуу планында каралган практиканын бардык түрлөрүн (кирүү, окуу, өндүрүштүк, педагогикалык, диплом алдындагы) өтүү үчүн орундарды берүү;

6-критерий. Билим берүү уюму тарабынан анын актуалдуулугун камсыз кылуу үчүн илимдин жана техниканын акыркы жетишкендиктерин эске алуу менен конкреттүү дисциплиндердин мазмунуна жыл сайын мониторинг жүргүзүү жана баалоо жүргүзүү;

7-критерий. Мониторинг жүргүзүү:

- окуучулардын (студенттердин) окуу жүгү, жетишкендиктери жана бүтүрүүлөрү;

- аларды баалоо жол-жоболорунун натыйжалуулугун;

- билим берүү программасы боюнча окутуу менен угуучулардын (студенттердин) жана иш берүүчүлөрдүн күтүүлөрү, керектөөлөрү жана канааттандыруусу;

- билим берүү чөйрөсү жана көмөкчү кызматтар жана алардын билим берүү программасынын максаттарына шайкештиги;

- көрсөтүлүүчү билим берүү кызматтарынын адекваттуулугун белгилөө жана натыйжалуулугун жогорулатуу максатында бүтүрүүчүлөрдү ишке орноштуруу;

8-критерий. Мониторинг жана мезгилдүү баалоо үчүн процесстерди жана жооптуу адамдарды (кызматтарды) аныктоо;

9-критерий. Талдоо, талдоо жүргүзүү, талдоо жүргүзүү жана талдоо жүргүзүүнүн натыйжаларын талдоо жана мезгилдүү баалоо жана аны окуу процессин уюштурууну жакшыртуу үчүн **пайдалануу;**

10-критерий. Билим берүү программасын окуу-методикалык камсыздоонун билим берүү максаттарына жана мамлекеттик билим берүү стандарттарына шайкештиги.

Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюму ушул Минималдуу талаптардын 3.2-пунктунда каралган критерийлерден тышкары окуу процессинде өзүнүн илимий изилдөөлөрүнүн натыйжаларын пайдаланат.

Критерий а) билим берүү программасына кошумча талаптар коюлат, анын ичинде билим берүүнүн жаңы формаларын иштеп чыгуу, жаңы билим берүү технологияларын киргизүү жана колдонуу, студенттерде жаңы көндүмдөрдү, билимдерди жана кесиптик компетенцияларды иш берүүчүлөрдүн талаптарына ылайык калыптандыруу; иш берүүчүлөр менен кызматташтыктын бекем байланыштарын өнүктүрүү жана орнотуу.

Критерий б) Билим берүү программалары эмгек рыногунун аныкталган жана болжолдонгон керектөөлөрүнө ылайык аны жаңылоо жана өркүндөтүү үчүн мезгил-мезгили менен мониторинг жана баалоо жүргүзүүгө тийиш.

3.3. Стандарт "Студентке багытталган окууга жана окуучулардын ишин баалоого минималдуу талаптар"

Билим берүү уюму өзүнүн билим берүү программаларына окуучуларга багытталган окуу процесстерин киргизүүгө милдеттүү. Билим берүү программаларын ишке ашыруунун ыкмалары окуучуларды окуу процессин биргелешип курууда активдүү аракеттерге стимулдаштырууга тийиш.

Окуучуга багытталган окутуунун жана билим берүү уюмдарында окуучулардын ишинин натыйжалуулугун баалоонун критерийлери:

1-критерий. педагогикалык методдорду, билим берүүнүн формаларын жана технологияларын баалоо жана тууралоо үчүн угуучулардан (студенттерден) үзгүлтүксүз кайтарым байланышты пайдалануу;

2-критерий. баалоочулардын (экзаменчилердин) студенттердин (студенттердин) билимин текшерүү ыкмаларын билүү жана бул жаатта үзгүлтүксүз окутуу;

3-критерий. билим берүү уюму тарабынан өзүнүн веб-сайтында окуучулар (студенттер) жетишүүгө тийиш болгон окутуунун күтүлгөн натыйжаларына карата адекваттуу, ошондой эле студенттин окуунун пландаштырылган натыйжасына жетишүү деңгээлин көрсөтүүчү критерийлерди жана баалоо ыкмаларын жарыялоо. (студент);

4-критерий. баалоо жол-жобосунун объективдүүлүгүн жана ачыктыгын камсыз кылуу, анын ичинде жеңилдетүүчү жагдайлар жана баалоонун натыйжаларына расмий даттануунун жол-жобосун камсыз кылуу;

5-критерий. угуучуларга (студенттерге) аларды баалоонун тартиби, контролдун күтүлүп жаткан түрлөрү (экзамендер, тесттер, диссертацияларды коргоо ж.б.), угуучуларга (студенттерге) коюлуучу талаптар жөнүндө, колдонулган критерийлер жөнүндө толук маалымат берүү. алардын билимин баалоо;

6-критерий. Студенттердин (студенттердин) окуусун таштоо себептерин талдоо жана алардын жетишкендиктерин жакшыртуу жана студенттерди (студенттерди) кармап калуу боюнча чараларды көрүү;

7-критерий. Студенттердин даттанууларына жооп берүү үчүн иштелип чыккан жана ишке ашырылган жол-жоболордун болушу.

Орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдары үчүн ушул Минималдуу талаптардын 3.3-пунктунда каралган критерийлерден тышкары студентке багытталган окутуунун жана окуучулардын (студенттердин) жетишкендиктерин баалоонун төмөнкүдөй критерийлери белгиленет:

а критерийи) билим берүү уюмунун инновациялык окуу-методикалык ресурстарын, педагогикалык методдорун, формаларын жана технологияларын билим берүүнүн сапатын жогорулатуу жана жеке окуу траекториясын калыптандыруу үчүн мүмкүнчүлүктөрдү камсыз кылуу максатында пайдалануусу;

б критерийи) билим берүү уюму тарабынан окуучулардын (студенттердин) ар кандай топторунун керектөөлөрүн аныктоо жана аларды динамикалык билим берүү чөйрөсүн өнүктүрүүгө, окуучулардын жеке жетишкендиктерин колдоого багытталган кошумча курстар, факультативдер, ийримдер аркылуу канааттандыруу;

3.4 Стандарт “Студенттерди (студенттерди) кабыл алууга, билим берүү натыйжаларын таанууга жана студенттерди (студенттерди) бүтүрүүгө минималдуу талаптар”

Билим берүү уюму студенттерди (студенттерди) кабыл алууну, билим берүүнүн жыйынтыктарын таанууну жана студенттерди (студенттерди) бүтүрүү тартибин жөнгө салуучу алдын ала аныкталган, өзүнүн веб-сайтында жарыяланган жана ырааттуу колдонулуучу эрежелерге ээ болууга тийиш.

Билим берүү уюмдарына студенттерди (студенттерди) кабыл алуунун, билим берүүнүн жыйынтыктарын таануунун жана студенттерди (студенттерди) бүтүрүүнүн критерийлери:

1-критерий. студенттерди (студенттерди) тандоонун жана кабыл алуунун калыс жана объективдүү ыкмаларын жана жол-жоболорун колдонуу, ошондой эле потенциалдуу студенттерди (студенттерди) кабыл алууда негизсиз тоскоолдуктарды четтетүү;

2-критерий. студенттерди кабыл алуунун эрежелерин, процесстерин жана критерийлерин ачык жана ырааттуу колдонуу;

3-критерий. студенттердин тандап алган билим берүү жолу, ошондой эле академиялык мобилдүүлүк программалары жана карьералык мүмкүнчүлүктөр боюнча толук жана өз убагында маалымат жана консультацияларды алуу;

4-критерий. Студенттердин окуудагы жетишкендиктери жөнүндө маалыматтын негизинде чогултуу, мониторинг жүргүзүү жана кийинки иш-аракеттер үчүн так жол-жоболордун жана инструменттердин болушу;

5-критерий. студенттин (студенттин) күтүлгөн окуу натыйжаларына жетиши жана анын академиялык мобилдүүлүгүнө көмөктөшүүсү үчүн билим берүү уюму тарабынан мурунку билимдин квалификациясын жана окуу мөөнөттөрүн объективдүү таанууну камсыз кылуу;

6-критерий. билим берүү уюму тарабынан билим берүү программасын аяктаган жана күтүлгөн окутуунун натыйжаларына жетишкен окуучуларды (студенттерди) алган квалификациясын, анын ичинде жетишилген окуу натыйжаларын, ошондой эле билим берүүнүн мазмунун жана статусун тастыктаган билим берүү документи менен камсыз кылуу. кабыл алынган жана анын аяктагандыгы жөнүндө далилдер.

Орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдары үчүн ушул Минималдуу талаптардын 3.4-пунктунда каралган критерийлерден тышкары төмөнкүдөй критерий белгиленет:

Критерий а) студенттерди кабыл алуу жана бүтүрүү процессинде абитуриенттердин да, иш берүүчүлөрдүн да, коомдун дагы жакшы багыт алуусу жана маалымдуулугу үчүн билим берүү программасынын белгилүү бир образын, образын жана өзгөчөлүктөрүн түзүүгө байланышкан иш-чаралар камсыз кылынууга тийиш.

3.5 Стандарт "Педагогикалык жана тарбиялык колдоо көрсөтүүчү персоналга минималдуу талаптар"

Билим берүү уюмунда студенттер менен иштөө үчүн кесиптик тажрыйбасы бар компетенттүү кадрлар болушу керек. Мугалимдер окутулуп жаткан предмет боюнча кылдат билимге жана түшүнүккө, билимди билим берүү процессинде эффективдүү өткөрүп берүү үчүн, ошондой эле алардын окутуунун сапаты боюнча кайтарым байланышты камсыз кылуу үчүн зарыл көндүмдөргө жана тажрыйбага ээ болушу керек.

Билим берүү уюмдарынын окуу-тарбиялоочу персоналынын критерийлери:

1-критерий. Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык билим берүү уюмунун педагогикалык жана тарбиялык көмөкчү персоналды жалдоодо ачык-айкын жана объективдүү критерийлерди колдонуусу, жогорулоо;

2-критерий. ишке ашырылып жаткан билим берүү программасына жана педагогикалык жана тарбиялык көмөкчү персоналдын курамынын, квалификациясынын, билиминин жана тажрыйбасынын окуу процессинин талаптарына шайкештиги;

3-критерий. билим берүү уюму тарабынан мугалимдерди тандоо, мотивациялоо жана кармап калуу, ошондой эле илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн шарттарды түзүү;

4-критерий. Мугалимдердин билим берүү программасына, мамлекеттик билим берүү стандарттарына, эмгек рыногунун талаптарына жооп берген жана билим берүүнүн сапатын жогорулатууга салым кошкон окуу куралдарын жана окуу китептерин иштеп чыгуу жана басып чыгаруу боюнча иши;

5-критерий. билим берүү уюму тарабынан иштелип чыккан жана ишке ашырылган педагогикалык жана тарбиялык көмөкчү персоналдын квалификациясын жогорулатуу боюнча реалдуу пландардын болушу;

6-критерий. Педагогикалык жана тарбиялоочу персоналдын квалификациясын жогорулатуунун туруктуу тутумунун болушу, квалификациясын жогорулатууга көмөктөшүүчү жана алардын иш чөйрөсүндөгү акыркы өзгөрүүлөр жөнүндө дайыма кабардар болуп турууга мүмкүндүк берет;

7-критерий. Мугалимдерди билим берүүнүн инновациялык методдору жана технологиялары боюнча мезгилдүү окутуу үчүн шарттарды түзүү.

Жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюму ушул Минималдуу талаптардын 3.5-пунктунда каралган критерийлерден тышкары, окутуунун илимий изилдөөлөр менен байланышын чыңдоо жана окутуунун инновациялык методдорун киргизүү боюнча мугалимдердин илимий ишмердигин стимулдаштыруу тутумуна ээ. прогрессивдуу технологияларды колдонуу.

3.6 Стандарт “Материалдык-техникалык базага жана маалымат ресурстарына минималдуу талаптар”

Билим берүү уюму билим берүү максаттары үчүн жетиштүү, жеткиликтүү жана тийиштүү материалдык-техникалык базанын жана маалыматтык ресурстардын болушуна кепилдик берүүгө тийиш.

Билим берүү уюмдарындагы материалдык-техникалык базанын жана маалыматтык ресурстардын критерийлери:

1-критерий. студенттерди (китепкана фондулары, компьютердик класстар, окуу жабдуулары, башка ресурстар) ар кандай топтордун студенттери (студенттери), анын ичинде ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар үчүн жеткиликтүү болгон зарыл материалдык ресурстар менен камсыз кылуу;

2-критерий. билим берүү уюму тарабынан окутуу мейкиндигинин туруктуулугун жана жетиштүүлүгүн камсыз кылуу;

3-критерий. билим берүү мекемесинин имараттарынын санитардык-гигиеналык ченемдерге жана эрежелерге, ошондой эле өрт коопсуздугунун талаптарына, ошондой эле Кыргыз Республикасынын эмгекти коргоо чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык эмгекти коргоо жана коопсуздук талаптарына ылайык келүүсү;

4-критерий Жатаканада (эгерде бар болсо) окуу, жашоо жана эс алуу үчүн шарттарды камсыз кылуу;

5-критерий. окуу залдарында жана китепканаларда иштөө үчүн тиешелүү шарттарды түзүү;

6-критерий. билим берүү уюмунун медициналык борборлорунда тамак-аш (ашкана же буфет бар болсо), ошондой эле медициналык тейлөө үчүн тиешелүү шарттарды камсыз кылуу;

7-критерий. окуу процессин толук ишке ашыруу үчүн студенттерди керектүү жабдуулар, окуу китептери, окуу куралдары жана башка окуу материалдары, анын ичинде электрондук менен камсыз кылуу;

8-критерий. Окуучулардын (студенттердин) окуу натыйжаларына жетишүүсүнө колдоо көрсөтүү жана дем берүү максатында студенттерди

(кураторлорду) тийиштүү кадрдык ресурстар менен (кураторлор, класс жетекчилер, жатакананын мугалимдери, психологдор ж.б.) камсыз кылуу.

Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюму ушул Минималдуу талаптардын 3.6-пунктунда каралган критерийлерден тышкары, студенттердин гана эмес, ошондой эле билим берүү программасынын окутуучу курамынын илимий ишмердүүлүгү үчүн тиешелүү шарттарды камсыз кылат.

3.7 Стандарт "Маалыматты башкаруу жана коомчулук менен байланыш"

Билим берүү уюму ишке ашырылып жаткан билим берүү программалары жана ыйгарылган квалификациялар жөнүндө заманбап, калыс жана объективдүү, сандык жана сапаттык маалыматтарды үзгүлтүксүз жарыялоого милдеттүү.

Баалоо критерийлери:

1-критерий. Билим берүү уюму өзүнүн ченемдик укуктук базасын сактоо жана окуучулардын жана студенттердин маалымат базасын архивдөө үчүн өзүнүн билим берүү максаттарына жетүү үчүн төмөнкү маалыматтарды чогултууга, системалаштырууга, жалпылоого жана сактоого милдеттүү:

- студенттердин (студенттердин) контингенти жөнүндө маалымат;
- окуучулардын (студенттердин) сабакка катышуусу жана окуудагы көрсөткүчтөрү, жетишкендиктери жана билим берүү уюмунан чыгарылгандыгы жөнүндө маалыматтар;
- материалдык жана маалыматтык ресурстардын болушу;
- бүтүрүүчүлөрдү ишке орноштуруу;
- билим берүү уюмунун ишинин негизги көрсөткүчтөрү;

2-критерий. Билим берүү уюмун веб-сайтты жана жалпыга маалымдоо каражаттарын пайдалануу менен коомчулукка анын иши жөнүндө маалымат менен үзгүлтүксүз камсыз кылуу, анын ичинде:

- миссия;
- билим берүү максаттары;
- окутуунун күтүлгөн натыйжалары;
- ыйгарылган квалификациялар;
- окутуунун жана окутуунун формалары жана каражаттары;
- баалоо процедуралары;
- окуучуларга берилген баллдар жана билим алуу мүмкүнчүлүктөрү;
- бүтүрүүчүлөр үчүн ишке орношуу мүмкүнчүлүктөрү жөнүндө маалымат.
- материалдык база жөнүндө маалымат
- окутуучулар курамы жөнүндө маалымат;

3-критерий. Орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарында билим берүү уюмун башкаруу башкаруунун автоматташтырылган (программалык камсыздоо) тутумун пайдалануу менен жүзөгө ашырылууга тийиш. Көрсөтүлгөн система жок болгон учурда орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюму аны өнүктүрүүнү же сатып алууну жана ишке киргизүүнү пландаштырат.